GAZETA KRAKOWSKA

Nro 70.

Z KRAKOWA DNIA 31. SIERPNIA 1814 Roku WE SRODĘ.

Ze Wschowy d. 18 Sierpnia.

Dzień przedwczoraiszy, 11 Sierpnia, w epoce naiodowey dla powiatu Wschowskiego stał się świetnym.

Skoro obywatele tegoż powiatu na granicy Xięstwa Warszawskiego zamieszkali, o zbliżeniu się powracaiącego do ulubioney oyczyzny walecznego narodowego woyska pod dowodztwem JW. Krasińskiego Jenerała dywizyi rożnych orderow Kawalera, dowiedzieli się, zaraz przy W. Fronikowskim Podprefekcie powiatowym do samey granicy Xięstwa drogę zaiechali, gdzie na czele ich 80 letni obywatel, JW. Józef Joneman, Sędzia Pokoiu, przywitał woysko w uprzeymych do łez wzbudzaiących wyrazach. Czczac rycerskie cnoty, z oddaniem hołdu poważenia i wdzięczności zasługom woyska narodowego, podaiąc ie na wzor do naśladowania potomności, wynurzył uczucia z podwoynego pochopu serc obywatelskich: raz żałosnego, nad doznaną tylu walecznych z rzędow ich Wodzow i Rycerzy, stratą, z iedynem ulżeniem, że żyią i żyć nieprzestaną u narodu w wieczystey pamięci; rownie nad bliznami powracaiacych krwią bohaterską oblanemi, choć chlubnemi, bo dla ocalenia bytu i sławy oyczyzny poniesionemi; powtore zaś z poruszenia serc obywatelskich do nieograniczoney radości przy powitaniu obrońcow sławy antenatow, w nieprzełamaney stałości, w nayprzykładnieyszych cnotliwych zapędach bohaterskich, wytrwałey wierności, iako i w nayszczerszem przywiązaniu i miłości ku oyczyznie w każdem zdarzeniu, chcących prędzey zginąć niż zapomnieć o oyczyznie, przed wszystkiemi świata narodami udowodnioney, iakoż od przyiacioł i nieprzyiacioł poważaney z zaszczytem tym chlubnieyszym, że nawet przez wspaniałość Nayiaśnieyszego Monarchy Alexandra, Imperatora wszech Rossyy, nayłaskawiey szacunkowną względność zyskuiącey. Odpowiedź na nie JW. Wodza Krasińskiego tem bardziey rozrzewniła serce obywatelskie, tak, iż scena ta stała się naytkliwszem poruszeniem każdego obecnego. Zaraz Potem przy wystawionym na polu ołtarzu, pod baldachymem odprawił mszą świętą JW. Xiądz Skarzyński ró-

wnież Sędzia Pokoiu powiatowy, z intonowanym *Te Deum Laudamus* przy muzyce, kotłach i stokrotnym wystrzale z dział narodowego woyska, i ten solenny obrządek uwspanialiło defilowanie całego woyska w naywybornieyszey postawie, podziwienie każdego zaymuiącey, do którego w czworogran uformowanego, JW. Jenerał dywizyi Krasiński do poruszenia łez każdego, osobną miał przemowę, zaś J. W. Jenerał Kurnatowski wynurzył winny przypis sławy woyskowey, wieczyście niezatartym zasługom J. W. Wodza Krasińskiego.

Przy zbliżeniu się woyska ku miastu Wschowie, przed samem miastem, wystąpił z mnostwem pospolstwa Naczelny Radzca konsystoryalny i Pastor mieyscowy Ewangelicki Wielebny Langner, z wyborną także witaiącą przedmową i okrzykiem vivat Rycerstwo i oyczyzna! na którą dowodzący JW. Jenerał dywizyi zaszczycił go stosowną łaskawą odpowiedzią. — Woysko to w Wschowie i w całey okolicy powiatowey rozlokowało się, dla wypoczęcia po tylu trudach i nayokropnieyszych niebezpieczeństwach przezwyciężonych.

Wczoray dany był bal dla przybyłych woyskowych przez obywateli powiatu Wschowskiego, który trwał do samego dzisieyszego poranku, przy rzęsistem oświeceniu całego miasta. Dzisiay ruszy to woysko ku Poznaniowi na przeznaczone mieysca.

Z Poznania d. 16 Sierpnia.

Jutro cieszyć się będziemy widokiem przybywaiących tu z zagranicy woysk narodowych, pod dowodztwem JW. Jenerała dywizyi Krasińskiego, na których przyięcie czynią się tu rozmaite przysposobienia.

Ze Sztokolmu d. 29 Lipca.

Odezwa Królewska wydana dnia 10 Lipca do mieszkańców Norwegii zawiera:

„Gdy nasz ukochany syn stawa na czele woysk naszych morskich i lądowych, dla zaięcia Królestwa Norwegskiego, nie możemy odmowić naszemu oycowskiemu sercu doświadczenia ieszcze raz drogi pokoiu i poiednania obłąkanych poddanych, nim nieochybne klęski woyny pomieszaią niewinnego z występnym. Byt polityczny Norwegii ostatecznie rozstrzygnionym, i przez nayświętsze przymierze zatwierdzonym został. Niezaprzeczone prawo Szwecyi do przyłączenia Norwegii iest okupione krwią i patryotycznemi usiłowaniami poddanych naszych. Dla przyśpieszenia tego dobroczynnego połączenia między Szwecyą a Norwegiią, powrociliśmy Królowi Duńsiemu naybogatsze posiadłości iego na stałym lądzie, które iuż przez nasze i zprzymierzeńcow naszych zwycięzkie woyska były zawoiowane, zrzekliśmy się iak nayuroczyściey wszelkich pretensyy, mianych do dworu Kopenhagskiego względem wynagrodzenia, do którego poddani nasi od dawna prawo mieli. Nieszczęściem, iedna tylko osoba z kilku stronnikami sprzeciwiała się dotąd naszym i zprzymierzeńcow naszych wspolnym usiłowaniom. Królewsko-Duński były Wielkorządca Norwegii pozwolił sobie nadużyć zaufania waszego, i przywieść was do występnego sprzeciwiania się mocarstwom, które połączenie Skandynawskie uchwaliły, i sprawiedliwość celu naszego publicznie uznały. Nadaremnie pokilkakrotnie wzywaliśmy Xięcia Chrystyiana

do posłuszeństwa połączonemu głosowi honoru i obowiązku; nadaremnie wydaliśmy do was obwieszczenia, które was powinny były oświecić o dobroczynnych naszych zamiarach, i wyprowadzić z omamienia, przez które złośliwi i chytrzy cudzoziemcy prawdziwy nasz stosunek z innemi Mocarstwami Europy przed wami ukrywać usiłowali. Rozkazuiemy więc naszemu ukochanemu synowi Królewiczowi Szwedzkiemu, z całą naszą siłą, przy dzielnem wsparciu sprzymierzeńcow naszych, wyruszyć ku granicom Norwegskim, dla zaięcia w posiadłość tego Królestwa. Tym czasem, ogłaszamy zwołane przez Xięcia Chrystyana zgromadzenie Stanow za przeciwne prawu, a wszystkie zapadłe na niem uchwały za nieważne i nie obowiezuiące; zakazuiemy oraz wszystkim naszym poddanym Norwegskim, bydź im posłusznemi &c. „

Królewicz następca tronu ogłosił także następuiącą do ludu w Norwegii odezwę:

Norwegiianie! Przeznaczonych was od natury do połączenia się z narodem Szwedzkim, los rozstrzygnięty został, gdy Król Duński odstąpił Szwecyi traktatem w Kiel praw swych do Norwegii. Wiadome wam są korzyści, które wasz przeszły Monarcha przez pokoy otrzymał. Zaraz po podpisaniu iego, ustąpiono mu Xięztw Szlezwickiego i Holsztyńskiego, oddano twierdze Glükstadt i Friedrichsort, uznano opłaty cła na sundzie, opuszczono przeszło 12 miliionow talarow kontrybucyi nałożoney na Xięztwa, zrzeczono się podobney summy za zdobycze podczas pokoiu zabrane, znaczną summę gotowych pieniędzy, z których część iuż była wypłacona, a nareszcie przyrzeczono odstąpić Pomeraniią, gdy twierdze Kongswinger, Fredrikshall, Fredrikstadt i Aggerhuus oddane i osadzone będą. Wielkie te ofiary iedynie dla tego były uczynione dla Danii, ponieważ przyrzekła, że wy powagę Króla Szwedzkiego spokoynie i bez oporu uznacie. Ofiary te dokładniey ocenić potraficie, gdy przeczytacie traktaty, które Szwecyą, Rossyą, Angliią, Prussy i Austryą przeciw wspolnemu nieprzyiacielowi połączyły. Norwegiianie! Gdyby w wieku naszym ucywilizowane narody mogły się wyłamywać z tych traktatow, ustałaby wszelka wierność i wiara na ziemi.

Wtenczas, gdy rząd wasz dał Francyi kilka tysięcy ludzi morskich, dla uzbroienia okrętow woiennych, uznała Szwecya niezbędną potrzebą uczynić się niezawisłą od stałego lądu; wzbraniała się korzyć przed bożyszczem dniowem. Polegaiąc sama na sobie i na swoich konstytucyynych prawach, wykonywała ie dla dobra dzieci swoich, odrzucaiąc żądanie, aby Szwecya takąż liczbę ludzi morskich przystawiła; więcey ieszcze uczyniła; połączyła się w tym drażliwym czasie z Monarchą, którego zniszczenie Napoleon poprzysiągł. Pyszni się z tego Szwecya, iż postanowienie tylu innych narodow uprzedziła.

Norwegiianie! Małe państwa są igraszką w ręku potężnieyszych Mocarstw. Nie możecie się utrzymać pod waszym odosobnionym rządem. Zamiar człowieka, który was zwodzi, dąży do tego, aby kiedyś koronę Norwegską połączył z koroną Duńską; natura zaś wraz z rozum-

na polityką chce, aby Norwegiianie i Szwedzi byli przyiaciołmi i braćmi. Szwedzi życzą sobie żyć z wami, iako bracia. Gdy Szwecya i Norwegiia z sobą połączone, wzaiemnie wspierać się będą, wystawią na wszystkich stronach niezdobytą warownię. Odosobnione i odłączone, wszystkiego od siebie samych i od innych obawiać się muszą. Zapatruycie się na Angliią! Czyliż ta sławna wyspa nie ugruntowała potęgi i szczęśliwości swoiey na takiemże połączeniu? Połączenie Norwegii ze Szwecyą iest zaręczone od pierwszych Mocarstw świata.

Doświadczenie wielu wiekow dowodzi, że podział i rozterki północy zawsze do upadku prowadzą. Wyobrażenie to powziął był Gustaw W. Ustaliwszy on pokoy w Europie, i utwierdziwszy religiią protestantską, miał zamiar połączenią was ze Szwecyą. Smierć ukończyła plan iego, a skutki iey dla was były szkodliwe.

Norwegiianie! Po pamiętney bitwie pod Lipskiem, musiał was własny interes ostrzedz, że wasze połączenie ze Szwecyą iedynie może zrządzić szczęśliwość waszę, i zapewnić bezpieczeństwo wasze. Wielkie Mocarstwa życzą tego połączenia. Wszystkie uznały, że czas iest ukończyć rozterki, które z odłączenia obu narodow koniecznie powstać muszą. Czy wy sami tylko chcecie sprzeciwić się powszechnemu życzeniu? Czy wy sami iedni tylko chcecie pokonać Szwedow i Monarchow, którzy połączenie wasze z nami zaręczyli? Słowa ich, interes ich, i świętość traktatow wymagaią tego połączenia.

Przychodzę do was z nadzieią, że iako bracia przyymiecie to waleczne woysko, które z tak chwalebney i podziwienia godney kampanii przyprowadziłem. Ani to woysko ani owe, które cały rok nad granicą waszą stało, nie pragną wawrzynow, któreby krwią waszą zbroczone były. Szwedzi, tak iak wy, są członkami familii Skandynawskiey, a bitwy między ubudwóma narodami przeciwne są tak naturze i rozumowi, iak zdrowey polityce.

Norwegiianie! Nie daycie się uwodzić osobom, które iedynie swoy osobisty interes na oku maią. Nie poświęćcie szczęśliwości kraiu waszego zwodniczem omamieniom, iakie wam przedstawiaią. Otworzcie oczy na niebezpieczeństwa, na iakie was naraża duma występna. Szwecya nie złoży broni, dopoki nie uskuteczni połączenia, które dla iey bezpieczeństwa i spokoyności koniecznie iest potrzebne. Możecie zapobiedz nieszczęściom woyny, która tylko zwodzicielom waszym może przynieść pożytek. Patrzcie na przyszłość, iaka was czeka, tudzież na sławę i szczęśliwość, która z połączenia obu narodow wyniknąć musi.

Pogardzcie więc Norwergiianie wpływem i błędami, które są was niegodne. Niech wola narodu wyrzecze, i stanowi prawa pod tarczą światłego i dobroczynnego Monarchy!

Ofiaruie on wam niepodległość, wolność i zaręczenie wszelkich waszych przywileiow. Wierność wasza posłuży za rękoymią, a cnoty iego zapewniaią wam zadosyćuczynienie przyrzeczeniom iego.

Podpis Karol Jan.

Z Paryża d. 12 Sierpnia.

Po długich i mocnych sporach nad

proiektem do ustawy względem cenzury postanowiła izba deputowanych na wczorayszem posiedzeniu, iż na przyszłość będzie we Francyi umiarkowana cenzura. P. Montesquiou, minister spraw wewnętrznych, mowił bardzo rozsądnie i wymownie za utrzymaniem oney. Z 217 głosuiących było 137 głosow za podanym od Króla proiektem do ustawy względem wolności druku i cenzury, a 80 przeciw niemu; większością zatem 57 głosow przyięty został. Przedmiot ten bardzo wszystkich interessował, i ieżeli ministrowie nasi przeważyli Raynouarda i Benjamina Constant, którzy całey swey użyli wymowy dla nakłonienia izby do odrzucenia proponowaney ustawy, tedy okazuie to iasno, że mocne przywiedli powody i znaczną za sobą maią większość.

W Lyonie lustrował Xże Castiglione (Marszałek Macdonald) narodową gwardyą. Piękna iey postawa wszystkich zadziwiała. Pod czas wielkiego obiadu, który officerowie potem dali, spełniano zdrowia Ludwika XVIII, Królewskiey familii, woyska i t. d.

W Werssalu pracuią z pospiechem nad wyporządzeniem tamteyszego zamku, co gdy nastapi, zapewne się tam zaraz Król przeniesie.

Baron Münchhausen, były minister Króla Westfalskiego, umarł tu onegday nagle na apoplexyą.

Wczoray oglądał Król w towarzystwie Hrabiego Blacas, pierwszego ministra swoiego domu, i znacznym orszakiem, Królewską rękodzielnią porcelany w Sevres; ztamtąd udał się J. K. Mość do Werssalu, gdzie przyięty był od biskupa z duchowieństwem, narodowey gwardyi i władz mieyscowych, a po stawieniu przed nim uczniow szkoły St. Cyr, obeyrzał zamek i ogrod Werssalski, tudzież zamek Trianon, poczem o godzinie 6 wrocił do Paryża, i znaydował się na radzie stanu.

Dziś powrocił Xże Angouleme do Paryża, którego osada uroczyście przyięła. Wysiadł do pałacu Tuilleries, i złożywszy Królowi i Monsieur bratu Królewskiemu, (swoiemu oycu) uszanowanie swoie, wsiadł na konia i lustrował kilka zebranych pułkow jazdy.

Angielski Jenerał, Lord Bentink, który przybył tu z Genui, udał się dziś w dalszą drogę do Anglii.

Z Londynu d. 13 Sierpnia.

Wczoray o godzinie 1 z południa słyszeć się dały wystrzały z dział w parku i Towrze z powodu uroczystości imienin Xcia Rejenta. Tegoż dnia dała Królowa w Frogmore przy Windsorze, wielki obiad na 250 osób, pod namiotami, które niegdyś Xże Wellington na Typpo-Saibie w Indyi zdobył. Poprzedniczego dnia były wielkie pokoie u Xcia Rejenta, potem kapituła orderu podwiązkowego, na którey znaydowali się Królewiczowie Xiążęta Jorku, Klarencyi i Kambridgi. Na tey kapitule przyiętemi członkami orderu zostali Król Ferdynand VII. Hiszpański i Xże udzielny połączonych Niderlandow. Z rozkazu Xcia Rejenta nie było żadnego oświecenia w parkach, ani żadnych trunkow nie sprzedawano. Po uroczystości imienin uda się Xże Rejent na kilka dni do Xcia Klarencyi, a ztamtąd do Xcia Jorku, od 18 do 20 zabawi w Londynie, potem przedsięwezmie podroż do niektórych prowincyy

państwa, (ale nie do Francyi iak mowiono.)

Xże Kambridgi opuści w przyszłym tygodniu Londyn, powracaiąc do Hanoweru. Towarzyszą mu Jenerał Barley, Pułkownicy Cooke i Renet, i inni officerowie.

Kawalerowie orderu kąpielnego postanowili na powszechney kapitule wymazać Lorda Cochrane z rzędu kawalerow tegoż orderu. P. Townsend, woźny orderu udał się wczoray do Westminsterskiego więzienia, dla odebrania od Lorda Cochrane tarczy, herbu, hełmu, płaszcza, miecza i innych znakow. Naysromotnieyszym czynem tego obrzędu było wyrzucenie nogami tarczy Lorda Cochrane z kaplicy Henryka VIII.

Nadeszły tu urzędowe doniesienia z Ameryki o szczęśliwie dokonaney z Vermuda wyprawie przeciw Amerykańskiem wyspom Passamaquedy. Wyspy te osadzone zostały woyskiem Angielskiem, przyczem znaczną liczbę Amerykańskich statkow zabrano. Należały one dawniey do Angielsko-Amerykańskiey prowincyi Nowa Szkocya. Wiele Amerykanow osiadało na nich, aż nakoniec rząd Amerykański założył woyskowe stanowisko na wyspie Moose i przywłaszczył sobie nad niemi panowanie. Ostatnia z tych wysp naypierwey zdobytą została, i przez ich zaięcie załamowany zostanie ukradkowy handel do Nowey Szkocyi i Nowego Brunświka.

P. Brackenburg, który posłany niedawno został z Bordeaux do Paryża, dla otrzymania wolnego wniyścia, stosownie do rozporządzenia Xcia Angouleme, wysłanych z Anglii towarow, dosyć pomyślnie dopełnił swoiego zlecania. Minister Francuzki zatwierdził postanowione rozporządzeniem Xcia Angouleme nizkie opłaty od towarow, które niepochodzą z rękodzielni Angielskich. Ostatnie mogą także bydź wprowadzane za opłatą po 5 od sta od wartości.

Powracaiąca z Chin flota, która w ostatni poniedziałek do kanału zawinęła, przywiozła 24 mill. funtow herbaty. Wartość ładunku całey tey floty wynosi do 12 mill. f. szt.

Dwie kompanie od 2go pułku gwardyi udały się w ostatnią sobotę nad brzegi, zkąd popłyną d a zmocnienia naszey osady w Antwerpii.

Mowią, iż Xże Następca Oranii mianowany iest kawalerem kąpielnego orderu.

Z Rio Janeiro mamy wiadomości do d. 23 Czerwca, które potwierdzaią, iż Xże Rejent Portugalski w krotce do Lizbony powroci. Obawiaią się iednak, aby odiazd iego nie był hasłem do zaburzeń w Brazylii, gdyż duch wolności, który okazał się w ościennych Hiszpańskich prowincyach, ma także odzywać się w Brazylii.

Xżniczka Karolina Wallii wyiedzie w krotce z nowego swoiego mieszkania w pałacu Cranbourn na kąpiele morskie do Weymutu.

Wczoray wyiechała ztąd Xżna Wellington do Paryża.

Zapewniaią, iż Lord Castlereagh i P. Heard zawieza Xciu udzielnemu Niderlandow znaki orderu podwiązkowego.

Jenerał Montes dowodca roialistow w Hiszpańskiey południoowey Ameryce pobił zupełnie woysko republikanckie, dowo-

dzącego nim Jenerała Kareno i iego sztab w niewolą zabrał.

Połow wielorybow był tego roku tak w Grenlandyi, iako też na morzu południowem nader obfity.

Wczoray przybył tu bryg Cenzor z Chrystianiia z listami.

Wielka Xżna Katarzyna, wdowa po Xciu Oldenburskim, przedsięweźmie w krotce podroż do Włoch z swoim synem.

P. Pierrepont, były nasz poseł w Szwecyi poiechał na ląd stały.

Podług doniesień z Hiszpanii Karol IV. oświadczył, iż rzekome iego zrzeczenie się tronu iest zupełnie podsuniętem mu pismem, i że rządy na siebie obeymie. Papież, Królowie Sycyliyski i Francuzki mieli się za nim oświadczyć. Jakoż P. Labrador nie iest ieszcze w Paryżu za posła Hiszpańskiego uznany. Ekwipaże Karola IV. przybyły do Barcellony.

Z Madrytu d. 9 Lipca.

Wydawca dziennika pod tytułem *Mownica stanu* przybył do Londynu. Z niebezpieczeństwem życia umknął on z Kadyxu do Lizbony, przebrany po chłopsku; wszędzie bowiem rozesłane były rozkazy Królewskie do aresztowania go.

Xże Infantado iest ciągle prezesem rady Kastyliyskiey.

Wyrok przeciw wszystkiem tem osobom, które pod rządem Józefa służyły, przymusił wiele familiy do opuszczenia swych siedlisk lub zabrania im do nich powrocic. W samey Francyi znayduie się 12,000 takich nieszczęśliwych.

Infant Don Karol, brat Królewski, mianowany iest naczelnym wodzem wszystkich woysk Hiszpańskich.

Rozporządzeniem Królewskiem wszystkie dotychczasowe konstytucyyne junty w całem Królestwie są usunięte i zastąpić ie maią urzędnicy, którzy w roku 1808 też urzędy odbywali. Wyznaczona od Króla kommissya do roztrząśnienia postępowania publicznych urzędnikow przez ostatnie sześć lat, ciągnie daley swoie działania, i znaczna liczba urzędnikow ma iuż bydź do oddalenia oznaczoną.

Jaki duch w powszechności w Hiszpanii, a szczególniey w Kadyxie panuie, widzieć można z następuiącey przez tamteyszego gubernatora wydaney odezwy:

"Don Juan Maria de Villavicencio, Jenerał kapitan, polityczny i woyskowy gubernator Kadyxu i wszystkich nad morzem leżących prowincyy Hiszpańskich, &c. Od kilku dni rozchodzą się pogłoski zmierzaiące do przerwania publiczney spokoyności, iak n. p. o woynie z Angliią, o podobieństwie woyny z Francyą, powrocie Króla Oyca nayukochańszego naszego Monarchy, i o odezwach, które on za porozumieniem się z Oycem S. miał wydać. Dodaią nawet, iż on na żądanie Mocarstw zprzymierzonych podpisze konstytucyą stanow. Tworzyciele tych wieści, utrzymuią, iż Karolowi IV. Papież i Angliia, których dawniey niegodnie spotwarzali, niezmiennie są przychylnemi. Lubo te wieści oczywiście są zmyślonemi, wzniecaią iednak obawę w dobrze myślących obywatelach Kadyxkich. Przeto ogłaszaią się za buntownicze i zabrania się surowo powtarzać one po kawiarniach i mieyscach publicznych. Ci, których nadybanoby przy takowych rozmowach, lub roznosili papiery, zawieraiące w sobie takowe wiesci, maią bydź iako buntownicy, usiłuiący nayukochańszego naszego Króla

Ferdynanda VII. złożyć z tronu, podług surowości ustaw ukaranemi. Aże powinnością iest każdego wiernego poddanego donosić o zamachach przeciw Królowi i oyczyznie, obowiązanemi są zatem wszyscy, którzy niebezpieczne mowy słyszą, donieść o nich, a dadzą przez to dowod swoiego przywiązania do Monarchy i życzenia utrzymania spokoyności w tem mieście. Ażeby zaś nikt nie wymawiał się niewiadomością, rozkazuiemy ninieyszą odezwę na wszystkich publicznych mieyscach poprzylepiać.

(Pod.) *Villavicencio.*

Oto iest wspomniany dawniey wyrok Królewski, przywracaiący Inkwizycyą:

Zaszczytny tytuł Króla Katolickiego, który mnie odróżnia od wszystkich innych Chrześciańskich Władzcow, przypisać należy stałości Królow Hiszpańskich, którzy w Państwach swoich inney nad Rzymsko-Katolicko-Apostolską, niecierpią religii. Tytuł ten wkłada na mnie obowiązek, stania się godnym onegoż wszelkiemi sposobami, które Niebo moiey poruczyło władzy. Woyna, która przez 6 lat wszystkie pustoszyła prowincye; pobyt obcych woysk rozmaitych sekt, które wszystkie prawie pałały nienawiścią religii naszey; bezprawia, iakie ztąd wyniknąć musiały — wszystkie te przyczyny, rozwarły szranki dla źle myślących, którzy iuż żadnego nieznali hamulca. Niebezpieczne zdania wcisnęły się w Państwa moie, zapuściły w nich głęboko korzenie, i rozszerzyły się do Państw innych.

Chcąc tak ciężkiemu złemu zapobiedz, i świętą religiią Jezusa Chrystusa utrzymać w czystości pomiędzy poddanemi moiemi, uznałem za rzecz potrzebną w teraźnieyszych okolicznościach, ażeby officium świętey Inkwizycyi swoię znowu rozpoczęło juryzdykcyą. Cnotliwi Prałaci, ważne duchowne i świeckie osoby, przełożyły mi, że Hiszpaniia winna szczęście swoie temu Trybunałowi, iż w wieku 16tym niezostała zbezecnioną od błędow kacerskich, które tyle nieszczęścia między innemi rozsiały narodami, i że owszem narod moy posuwał umieiętności, i wielu wielkich mężow wydał w owym czasie. Nadto przełożono mi: że uciemiężyciel Europy, nieprzestawał nigdy nastawać, znaiac to za skuteczną sprężynę do wznawiania niezgody, tak dzielnie odpowiadaiącey iego zamiarom, na zniesienie Inkwizycyi, a to pod pozorem, że niestosowną iest do oświaty wieku; a tak Stany zniosły Inkwizycyą, z wielkim żalem całego narodu.

Na powtarzane proźby moich poddanych przywracam więc Inkwizycyą, w zamiarze udoskonalenia oney, i uczynienia iey ile bydź może, użyteczną dla moich poddanych i t. d.

(Pod.) *Ja Król.*

Dnia 21 Lipca 1814.

Z Gandawy d. 12 *Sierpnia.*

Po wzaiemnych odwiedzinach Angielskich i Amerykańskich pełnomocnikow, była w ostatni poniedziałek pierwsza schadzka w domu Amerykańskich pełnomocnikow, którzy w tymże dniu odebrali byli listy od swoiego rządu. P. Goulborn, Angielski pełnomocnik, zaymuie z swoim orszakiem część byłego klasztoru kartuzow, co dało powod do mylney pogłoski, że kongress odbywać się w tym klasztorze będzie.

DODATEK
DO Nro 70.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 31 SIERPNIA 1814 Roku WE SRODĘ.

Z Bruxelli d. 14 Sierpnia.

Onegday po południu mieliśmy ukontentowanie widzieć tu przybyłego przez Antwerpiią Xcia Wellingtona. W wieczor znaydował się wielki ten wodz z udzielnym naszem Xcięm na teatrze, gdzie przy radosnych okrzykach mnostwa widzow przegrano marsz Wilhelma i Boże zachoway Króla.

Wczoray odbył się wielki popis woyska w parku. Xże Następca Oranii i Xże Wellington rozkazali wszystkiem Belgickiem i Angielskiem woyskom czynić obroty. Wszędzie rozlegały się okrzyki: " Niech żyie Xże Oranii, Niech żyie Wellington!,, Ostatni powitany był za przybyciem wystrzałem z dział i karabinow.

Onegday w wieczor obchodził tu Angielski wielki poseł Lord Clancarty wspaniałą ucztą urodziny Xcia Rejenta Angielskiego, na którey znaydowali się udzielny Xże połączonych Niderlandow, Lord Wellington, Hrabia Merode, Xiążęta Urssel, Croy i Beaufort, Baron Hooghorst prezydent tuteyszego miasta, &c.

Smutny los wielu osob, które pożyczyły swoie pieniądze naszemu miastu, i w naynieszczęśliwszem znaydowały się położeniu, nagle się polepszył. Zaledwo przyby tu udzielny Xiąże Niderlandow, gdy uznał takowe długi ze wszystkich za nayświętsze i rozkazał wypłacić zaległe prowizye od roku 1811.

Z Włoch d. 8 Sierpnia.

Miasto i warownie Genui są ciągle woyskiem Angielskiem i Sycyliyskiem pod rozkazami Pułkownika Dalrymple osadzone. D. 3 b. m. w Genui wybuchnął ogień w składzie siarki; prędki iednak ratunek zapobiegł klęsce, iaka to miasto przy rozszerzeniu się pożaru spotkać mogła. — Małżonka znayduiącego się na Elbie Francuzkiego Jenerała Bertranda przybyła z Paryża do Genui, a d. 4 puściła się na Angielskim statku na wyspę Elbę.

Oyciec S. przeznaczył, iak mowią, zostaiącego przy dworze Francuzkim Kardynała Genga na pełnomocnego Papiezkiego Ministra na kongress Wiedeński. —— Wielu panow w kraiu kościelnym oświadczyli Oycu S. iż w posiadłościach swoich

wystawią i utrzymywać będą woyska dla służby dworu Rzymskiego. Ale Oyciec S. maiąc wstręt do systemu lenności, a w tey ofiarze zdawało mu się postrzegać nieiako iey zarod, odrzucił zatem tę ofiarę i przestaie na prostem rekrutowaniu. Oyciec S. wyznaczył także kommissyą, która ma mu zdać sprawę o poczynioney przez rząd Francuzki względem dobr Papiezkich odmianie. Wiele tych przeszło w ręce żydowskie. Ostatni ofiarować mieli Oycu S. aż do urządzenia iego skarbu dostarczać pieniędzy na publiczne potrzeby, a za to żądali, aby utrzymanemi byli przy prawach obywatelstwa Rzymskiego i przywiązanych do tego swobodach, które im rząd Francuzki nadał. Ządanie to odesłane zostało do kommissyi stanu i skarbowey, aby o niem dała swoie zdanie.

Z Liworna piszą pod d. 27 Lipca: " Codziennie przybywaią tu zbiegli Hiszpanie, którzy opuszczaiąc swoią oyczyznę chcą we Włoszech osiąść. Dom Hr. Sardo, którego ieden członek był Wicekrólem Mexyku, tudzież domy Desortico, Del Campo, &c. kazali naiąć dla siebie pałace w Florencyi. Wielu innych Hiszpanow udaie się do Rzymu do Karola IV. Wyszedł iednak rozkaz, aby wszystkie okręty z południowey Hiszpanii przychodzące odbywały kwarantannę, gdyż tam pokazała się znowu morowa choroba.,,

Król Sycyliyski otworzył d. 18 Lipca osobiście uroczystą mową posiedzenia Sycyliyskiego parlamentu.

Z Antwerpii d. 13 *Sierpnia.*

D. 31 b. m. nastąpi tu licytacya szczególnieyszego rodzaiu. Przez administracyą Francuzkiey marynarki sprzedane tu będą więcey daiacemu znayduiace się iesszcze na tuteyszych warsztatach 9 liniiowych okrętow i 2 fregaty. Pomiędzy okrętami znayduią się 20 110, 30 80, 40 74 działach, a fregaty o 44 działach.

Z Gotenburga d. 11 *Lipca.*

Odebraliśmy tu następuiące urzędowe pismo:

Odezwa N. Króla Norwegskiego Chrystyana - Fryderyka przy iego na tron wstąpieniu.

My Chrystyan - Fryderyk z Bożey łaski i przez Konstytucye Królestwa Król Norwegski, Xiążę Duński, Holsztyński, i Oldenburski, uwiadomiamy wszystkich, że nas powołano na tron Norwegski Aktem Konstytucyynym dnia 17 Maia roku 1814 przez Seym podpisanym; żeśmy przyięli koronę, i rządzić Norwegiią według praw poprzysięgli. Zasady, powoduiące dotąd czynami naszemi, przewodniczyć nam będą zawsze na drodze honoru i cnoty. Szczęśliwość ludu będzie ciągle celem usiłowań naszych. Naypierwszem zaś życzeniem naszem iest utrzymać pokoy ze wszystkiemi narodami, a naypierwszą powinnością, utrzymać niepodległość i wolność Norwegii, i spodziewamy się, iż Naywyższa istność dopomoże nam w dopełnieniu tych świętych obowiązkow. Wszelkiego dołożemy starania, abyśmy pozyskali przywiązanie i szacunek wszystkich uczciwych ludzi. — Działo się w Eidswold; podpisaliśmy tę odezwę, i pieczęć naszę wycisnąć na niey kazaliśmy.

Chrystyan - Fryderyk.

— *D.* 12 *Sierpnia.* —

Królewicz następca tronu Szwedzkiego pisał następuiący list do Hrabiego En-

gestrom z Frederiksstadtu pod d. 9 Sierpnia 1814.

Mci Hrabio! N. Król wysiadł tu dziś rano na ląd w tey właśnie chwili, gdy Zabierałem się wsiąść na szalupę i udać się do okrętu J. K. Mci. N. Król cieszy się naylepszem zdrowiem. Jesteśmy iuż panami lewego brzegu rzeki Glommen, zacząwszy od Onstasund aż do Frederiksstadtu. Za moim tu przybyciem rozkazałem wyprzeć nieprzyiaciela z Glemming. Dziś zmuszony został ustąpić z Roeloe (wielkiey wyspy w odnodze Christiniia,) i spalił most na Kiölberb (o 3/4 mili na północ od Frederiksstadtu. Zabraliśmy mu 40 jeńców. Przymuszony on także został oddać nam Tuloe. Przy ustępie swoim do Islebro wrzucił pięć 12to funt. dział do wody i zatopił ieden statek, na którym znaleziono 4 działa takiż wielkości i bardzo wiele kul. Woyska Jenerała Essen przeszły na Sannesund i ścigaią ciągle nieprzyiaciela. Flota nasza popłynęła w górę do odnogi Christianiia dla wspierania naszych działań pod Moss. „

Zgłówney kwatery Królewicza nadeszła tu gońcem wiadomość, że Jenerał Vegesak uderzył na nieprzyiaciela pod Ruckestädt, zaiął tam swoie stanowisko i znaczną liczbę zabrał ieńcow. Podług powieści gońca siła nieprzyiacielska w tem mieyscu wynosić miała 4000, a siła pod rozkazami Jenerała Vegesak 2000 ludzi.

Z Uddewalla d. 12 Sierpnia.

N. Królowa używa ciągle morskich tuteyszych kąpieli i dobrze iey służą.

Osada Frederiksstadtu w liczbie 1200 ludzi została podług urzędowego doniesienia na wolność puszczoną, i wraca do domow. Officerowie odebrali pozwolenie udać się do Xcia Chrystyana.

Woysko nasze trudni się teraz przeprawą za rzekę Glommen; poki to nie nastąpi działania nasze nie mogą iść szybko.

Za przybyciem do Frederiksstadtu powitany był Król 112 wystrzałami z zdobytych na nieprzyiacielu dział, i posiada wyborną twierdzę w nalepszym będącą stanie.

J. K. Mość ziedzie tu dziś w wieczor.

Od granic Norwegii d. 12 Sierpnia.

Panna Pihl utworzyła podług doniesień korpus amazonek w Norwegii. Co o sile i urządzeniu tego korpusu mowią, zdaie się bydź przesadzonem.

Xże Chrystyan miał sam bydź obecny przy iedney potyczce w Norwegii. Norwegski Jenerał major Staffeld mianowany przez tegoż Xcia iest jenerałem porucznikiem, a Pułkownik Brocker jenerałem majorem.

Z Kopenhagi d. 16 Sierpnia.

Jenerał Francuzki Vandamme przybył tu po 22 dniowey żegludze z kilkunastu officerami z Rygi. Jutro uda się ztąd na okręcie w dalszą podroż do Dunkierki.

Podług gazety Ripenerskiey panniacy Dom Duński iest naystarszą dynastyą w Europie, i panuie iuż bez przerwy tyle lat, ile dni wroku, to iest 365.

Z Kronstadtu d. 17 Lipca d. k.

Przybyły iuż dwie dywizye zostaiącey do tąd w Anglii floty; pierwszą pod rozkazami Wiceadmirała Crown, druga pod Admirałem Tate.

Dnia 29 i 30 Sierpnia 1814.
Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr
Pszenicy	26	—	24	—	23	—	21	—
— Zyta	19	—	18	15	17	15	16	—
— Jęczmienia	12	—	11	15	10	—	—	—
— Owsa	7	15	7	—	6	—	—	—
— Jagieł	—	—	—	—	—	—	—	—
— Grochu	13	—	12	—	—	—	—	—
— Rzepaku	18	—	16	—	14	—	—	—

DONIESIENIA.

Prefekt Deptu Krakowskiego, będąc upoważnionym od Naywyższey Rady temczasowey Xięstwa Warszawskiego Uchwałą iey z dnia 17 Sierpnia r. b. do zmnieyszenia ceny fiskalney w wydzierżawieniu trzechletniem naywięcey ofiaruiącemu woytostwa w wsi Kobylnikach Powiecie Stopnickiem położonego, a realności miasta Wiślicy będącego, ogłasza niniejszym Prefekt, iż w dniu 15 Września r. b. odbywać się będzie w mieście Wiślicy w kancelaryi Burmistrza w obecności W. Podprefekta Powiatu Stopnickiego powtorna licytacya wzmiankowaney realności od kwoty pierwszego wywołania roczney dzierżawy złp. 1373 gr. 11 w dobrey kurant monecie. Maiący zatem chęć licytowania w dniu i mieyscu wskazanym stawić się zechcą, opatrzywszy się w wadium 10 części dzierżawney wartości iako też w kaucyą roczney dzierżawie wyrownywaiącą, gdzie o warunkach zadzierżawienia bliższe otrzymaią obiaśnienie.

W Krakowie d. 27 Sierpnia 1814.

Wielogłowski, Z. P.
Słokowski, Z. S. J.

Dla Oppozycyi założoney pod d. 21 r. b. ogłoszona sprzedaż skutku niewzięła, gdy zaś wyrokiem t. m. i r. oppozycya roztrzygaiacym, co do zboża na pniu zaiętego taż oppozycya uchylona o terminie nowym do tey sprzedaży na d. 8 Września r. b. godzinę 9tą z rana oznaczonym, Publiczność zawiadomiam z oświadczeniem, co iak w pierwszym ogłoszeniu wypisałem, z zaięcia przez WW. sukcessorow ś. p. Ignacego Mroczkowskiego popieranego, w wsi Skrzeszowicach w Gminie swego nazwiska w Powiecie Hebdowskim Dep. Krak. JW. Xawery z Zboieńskich Stadnicki dziedziczki tych dóbr własne zboże, na pniu stoiące, w gatonkach, iako to: żyta morgow 80, ieczmienia morgow 80, i pszenicy morgow 80, więcey daiącemu sprzedanemi zostaną. Chęć zakupienia maiący opatrzeni w wadium 1000 złp. stawiwszy się w Skrzeszowicach przed przystąpieniem do licytacyi o warunkach rownie iak o ilości pańszczyzny (przez biegłych oznaczyć się maiącey) dowiedzą się. W Krakowie d. 26 Sierpnie 1814.

Jozef Kozłowski, Komornik P. T. H. D. K. i R.

W Opatkowicach murowanych w Gminie swego nazwiska w Powiecie Jędrzeiowskim Dep. Krakowskim dnia 4 Września o godzinie 9tey z rana odbędzie się sprzedaż zboża na pniu stoiącego iako to: 40 morgow pszenicy, 30 morgow żyta, 40 morgow owsa, 8 morgow grochu, do czego dołączona iest pańszczyzna i lokale potrzebne, oprocz tego iuż w stodole będącego w snopie zboża, 50 kop żyta, 80 kop ieczmienia, i 7 kop pszenicy iest do sprzedania. Tak zboże w snopie iako też na pniu będące zaięte na rzecz JOO. Xiążąt Radziwiłłow w dobrach JW. Karoliny z Hr. Grabowskich Baronowy Larysz Exekwowaney, dziedzicznych. Chęć zakupienia maiący zaopatrzeni w wadium 1500 złp. w terminie i mieyscu do sprzedaży oznaczonych; znaydować się zechcą. W Krakowie d. 23 Sierpnia 1814.

Jozef Kozłowski, Komornik P. T. H. D. K. i R.